

Βία ενάντια στις γυναίκες στην εργασία..Ας μιλήσουμε γι' αυτό! ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΌΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια, οι μελέτες πάνω στις διεθνείς εργασιακές συνθήκες δείχνουν ότι ένας αυξανόμενος αριθμός προβλημάτων υγείας σχετιζόμενων με την εργασία δημιουργούνται εξαιτίας ψυχολογικών και όχι σωματικών αιτιών¹. Η ψυχολογική βία μπορεί να περιλαμβάνει διαφορετικές μορφές βίας όπως είναι η σεξουαλική παρενόχληση, ο εκφοβισμός (bullying) ή η ηθική παρενόχληση (mobbing). Ένα ποσοστό μεταξύ 40 και 50 τοις εκατό των γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρουν κάποιας μορφής σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας².

Το 33% των γυναικών που απασχολούνται στο Φινλανδικό Κοινοβούλιο δηλώνουν ότι έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας τους. Στις μισές από τις περιπτώσεις παρενόχλησης, ο δράστης ήταν βουλευτής του Κοινοβουλίου³.

Μια έρευνα του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Ζωής και Εργασίας⁴ βρήκε ότι στις 31 Ευρωπαϊκές χώρες που ερευνήθηκαν οι γυναίκες εργαζόμενες είναι σε σημαντικό βαθμό περισσότερο εκτεθειμένες σε καταστάσεις εκφοβισμού στην εργασία από ό,τι οι άνδρες συνάδερφοί τους.

Η βία κατά των γυναικών είναι ένα διαρθρωτικό φαινόμενο που απορρέει από την πατριαρχική οργάνωση των κοινωνιών, όπου η κυριαρχία των ανδρών πάνω στις γυναίκες έχει «φυσικοποιηθεί», τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή. Το Πρόγραμμα Δράσης του Πεκίνου, το οποίο έχει υιοθετηθεί από όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζει ότι «η βία κατά των γυναικών αποτελεί μια εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, που έχουν οδηγήσει στην επικυριαρχία των ανδρών επάνω στις γυναίκες και στις διακρίσεις σε βάρος

¹ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Ζωής και Εργασίας, 2007. *Γυναίκες και Βία στην Εργασία*. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. 2007. *Women and Violence at Work*. <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2007/110/en/1/ef07110en.pdf> (consulted on 31 Mar. 08).

² United Nations Factsheet, 2006

³ Finnish Parliament, European Industrial Relations Observatory Online

⁴ European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (2007) "Women and Violence at Work", <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2007/110/en/1/ef07110en.pdf>

τους, καθώς επίσης και στην παρακώλυση της ολοκληρωμένης προόδου των γυναικών».

Η συνεχιζόμενη αυτή διάκριση κατά των γυναικών πολύ συχνά επιδεινώνεται από την έλλειψη ευκαιριών, τόσο στην κατάρτιση όσο και στην εκπαίδευση, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των εισοδημάτων και στα υψηλότερα επίπεδα φτώχειας για τις γυναίκες⁵. Στην πραγματικότητα η βία κατά των γυναικών είναι μια αντανάκλαση των κοινωνικών ρόλων των δύο φύλων.

Σε πολλές χώρες ο γυναικείος αποτελεί ένα αυξανόμενο ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Παρόλα αυτά, ένας πολύ σημαντικός αριθμός εργαζομένων γυναικών απασχολείται σε επισφαλείς θέσεις εργασίας, συχνά με προβλήματα όσον αφορά στην ασφάλιση στην εργασία, χαμηλούς μισθούς και δυσμενείς συνθήκες. Αυτή η κατάσταση δεν περιορίζεται στο βιομηχανοποιημένο κόσμο: πολλές γυναίκες στις αναπτυσσόμενες και υπό εκβιομηχάνιση χώρες βιώνουν κακομεταχείριση και σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία τους. Ενώ ένας αυξανόμενος αριθμός γυναικών αποκτά διοικητικές θέσεις, οι γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα που συνδέονται με συμπεριφορές αποκλεισμού ή υποβάθμισης από άνδρες συναδέλφους που νιώθουν απειλημένοι από αυτές. Σε αυτές τις περιπτώσεις η σεξουαλική παρενόχληση συχνά χρησιμοποιείται ως ένα εργαλείο ελέγχου των γυναικών.

Προτάσεις για την Ευρωπαϊκή Ένωση

- Να ενθαρρυνθούν τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να κάνουν ερευνητικές μελέτες πάνω στο θέμα της βίας κατά των γυναικών στην εργασία και να χαρτογραφήσουν την κατάσταση.
- Να ενθαρρυνθεί και να προαχθεί η ανάπτυξη πολιτικών όσον αφορά στην οικογένεια και στην συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ώστε να υποστηριχθούν οι γυναίκες στην εργασία τους σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να ενθαρρυνθεί και να προαχθεί ως υποχρεωτική η σύσταση Επιτροπής για την προστασία των εργαζομένων από την παρενόχληση, σε κάθε εταιρία/ εργασιακό χώρο σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να ενθαρρυνθούν τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναθεωρήσουν την εργατική νομοθεσία τους, ώστε να περιλαμβάνει το θέμα της βίας ενάντια στις γυναίκες εργαζόμενες.

⁵ Report of the IV Conference on Women (1995), <http://www.un.org/esa/gopher-data/conf/fwcw/off/a--20.en>

- Να προωθηθούν οι ενημερωτικές εκστρατείες, ώστε να μειωθεί το ταμπού (σιωπή) που περιβάλλει το θέμα της βίας ενάντια στις γυναίκες στην εργασία και το θέμα των επιπτώσεων που έχει αυτό.

Προτάσεις για τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ

- Να οργανωθούν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους οικογενειακούς/ γενικούς γιατρούς, τους γιατρούς εργασίας, τους αστυνομικούς, τους επιθεωρητές εργασίας, τα σωματεία εργαζομένων/συνδικαλιστικές ενώσεις, τους εργοδότες και τους εργαζομένους, ώστε όλοι να γνωρίζουν το θέμα, τους τρόπους αντιμετώπισης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
- Να υποστηριχθούν οι γυναίκες με προγράμματα εκπαίδευσης και με την οργάνωση ομάδων αυτοβοήθειας.
- Να δικτυωθούν με αποτελεσματικότερο τρόπο τα εθνικά συμβούλια γυναικών με τις ανάλογες ομάδες στην κοινότητα (όλοι οι κοινωνικοί και πολιτικοί εταίροι): μη κυβερνητικές γυναικείες οργανώσεις, ενώσεις εργαζομένων/συνδικαλιστικές ενώσεις, εκκλησία, επίσημες αρχές της πολιτείας κτλ.
- Να υποστηριχθούν εθνικές εκστρατείες ενημέρωσης ενάντια στην παρενόχληση και να οργανωθούν δράσεις ευαισθητοποίησης που να απευθύνονται σε όλη την κοινωνία.
- Να συμπεριληφθεί το θέμα της βίας ενάντια στις γυναίκες, της άρσης των στερεοτύπων του φύλου και της συμπεριφοράς εκφοβισμού, σε συνδυασμό με το θέμα της ψυχικής υγείας, στα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα και στα προγράμματα επιμόρφωσης.
- Να βελτιωθεί και να εκσυγχρονιστεί η νομοθεσία για την ισότητα των φύλων και να απλοποιηθούν οι διαδικασίες όσον αφορά τις έννομη αντιμετώπιση, ώστε να μην είναι αποτρεπτικές για τις γυναίκες-θύματα.
- Να ενισχυθούν οι μηχανισμοί πρόληψης, που περιγράφονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, και να δημιουργηθούν περισσότερες δομές/υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων.